

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Decreta Provinciae Mediolanensis Sv̄b B. Carolo Borromeo, Cardinale
Archiepiscopo, Diuersis temporibus in sex Concilijs, totidemq[ue]
voluminibus edita

Speciano, Cesare

Brixiae, 1603

Sanctissimi D.N.D. Pii Papæ V. Constitvtio, Super recitatione officij Beatæ
Mariæ Virginis, cum Decretis, & indulgentiis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10553

subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ presentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Dat. Romæ, apud Sanctum Petrum sub Annulo piscatoris, die vigesimo-seculo Septembris, millesimo quingentesimo septuagesimo primo. Pontificatus nostri Anno sexto.

Cef. Glorierius.

S. D. N. D. PII PAPÆ V. STATVTVM, DE FRVCTIBVS,
quos amittunt, qui horas Canonicas non recitant.

Pius Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

EX proximo Lateranen. Concilio pia & salubris sanctio emanauit, vt quicumque habes beneficium Ecclesiasticum cum cura, & sine cura, si post sex menses quam illud obtinuerit, diuinum officium, legitimo cessante impedimento, non dixerit, beneficiorum suorum fructus pro rata omissionis officij & temporis, suos non faciat: sed eos, tanquam iniuste perceptos, in fabricas ipsorum beneficiorum, vel pauperum elemosynas erogare teneatur. Veruntamen multorum animi suspensione tenentur, cuiusmodi ratæ prædictæ ratio sit habenda. Nos huic rei euidentius, atque expressius providere volentes, statuimus, vt qui horas omnes Canonicas vno vel pluribus diebus intermiserit, omnes beneficij seu beneficiorum suorum fructus, qui illi, vel illis diebus responderent, si quotidie diuiderentur: qui vero matutinum tantum, dimidiam: qui cæteras omnes horas, aliam dimidiã: qui harum singulas, sextam partem fructuum eiusdem diei amittat: tametsi aliquis, choro additus, non recitans, omnibus horis Canonicis cum alijs præsens adsit, fructusq; & distributiones fortè aliter assignatas, sola præsentia iuxta statuta, consuetudinè, fundationem, vel aliàs sibi lucri fecisse prætendat. Is etiam præter fructuum, & distributionum amissionem: Item ille qui primis sex mensibus officium non dixerit nisi legitimum impedimentum ipsum excusauerit, graue peccatum intelligat admisisse. Declarantes præstimonias, præstimoniales portiones, & qualiacunque alia beneficia, etiam nullum omnino seruitii habentia obtinentes, cum prædictis pariter contineri. At quicumq; pensionem, fructus, aut alias res Ecclesiasticas vt clericus percipit, eum modo prædicto ad dicendum officium paruum Beatæ Mariæ Virginis decernimus obligatū; & pensionum, fructuum, rerumq; ipsarum amissioni obnoxium. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum, statuti, declarationis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumperit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Rom. Apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo septuagesimo primo, Duodecimo Kal. Octobris. Pontificatus Nostri Anno Sexto.

Cef. Glorierius.

SANCTISSIMI D. N. D. PII PAPÆ V. CONSTITVTIO,
Super recitatione officij Beatæ Mariæ Virginis, cum Decretis,
& indulgentiis.

Pius Episcopus, seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Super omnipotentis Dei prouidentia, ac benignitatis exemplo excitati, qui vt humanum genus ab errorum tenebris vendicaret, & in veritatis semitam perduceret, suæ gloriæ splendorem è cælis in terram dimittere, lucisq; æternæ radiis bonos pariter & malos perfundere dignatus est, meditatio cordis nostri

B b b 2 ad id

ad id potissimum tendit, vt fides catholica non solum vbique augeatur, & floreat, sed etiam ne errorum tenebrae, atque superstitionum abusus pijs Christifidelium mentibus inducantur, & si quae irreperunt, protinus euellantur. Cum itaq; in executionem decretorum Sacri Concilij Trident. gratia diuina assistente, Catechismo ad populi eruditionem edito, Breuiario ad sacras preces laudes, & gratias Deo optimo maximo ab vtriusq; sexus Ecclesiasticis persoluendas reformato, atque Missali, vt Sacerdotes intelligerent, quibus precibus, vti, qui ritus, quaeve caerimonie in missarum celebratione obseruandae sint, ad pristinam sanctorum patrum normam restituito, eandem curam & operam adhiberi mandauerimus in emendando ac corrigendo gloriosissimae Dei genitricis beatae Mariae Virginis officio, cuius recitatio sicut pusillis, & rudibus Christifidelibus peculiaris esse dignoscitur, ita multis superfluis non sine legentium etiam scandalo, & quae ad varias superstitiones facile rudes ipsos inducere possunt, auaritia impressorum fuit refertum, qui vt Christifideles ad emendos eiusdem officij libros a se impressos facile allicerent, multa sub colore pietatis, & animarum spiritualis consolationis, ex eorum capite addiderunt, iamq; ad antedicti breuiarij vniuersitatem eiusdem Dei genitricis, vt credimus, intercellione, eruditorum & piorum virorum, quos ad hoc delegimus, studio officium ipsum, refecatis, quae aliena & incerta erant, correctum fuerit, & a nobis probatum, Romae imprimi, & impressum diuulgari iusserimus, vt inde spiritalis, quam optamus, Christifidelium animabus proueniat consolatio: Motu proprio &c. & ex certa scientia nostris, ac de Apostolicae potestatis plenitudine, officia quaecunque in primis Italico, seu quouis alio vulgari idiomate, & sermone quomodolibet composita, atq; officium anno proximè praeterito 1570. Venetijs apud Iunctas impressum his verbis, licet falso inscriptum: Officium b. Mariae Virginis per Concilium Trid. Pio Quinto Pontifice maximo reformatum, denique & omnia & singula alia officia huiusmodi etiam latino sermone sub Hortuli animae, seu, Thesauri spiritualis compendij, aut quouis alio titulo, & nomine quomodolibet peruulgata, omnemque illorum approbatione Apostolica, ac consuetudine, & institutione, inueneratis infra dicendis semper saluis, harum nostrarum serie perpetuè ab omnibus, & singulis vtriusque sexus Christifidelibus secularibus, vel Ecclesiasticis, etiam quorumuis ordinum regularium, & militiarum religiosi: qui de iure, consuetudine, vsu, statuto, institutione, ac constitutionibus etiam eorundem ordinum, militiarum & regularum, seu alias quomodolibet ad recitationem officij Beatae Mariae tenentur, & obligati sunt tollimus, & abolemus; ipsiq; in virtute sanctae obedientiae interdicimus, ne aliud quam hoc de mandato nostro emendatum Beatae Mariae Virginis Officium, & in impressoria officina Populi Romani pro fideliter, & incorruptè imprimendis libris facris in alma Vrbe nostra erecta impressum, quouis praetextu dicere, recitare, legere, seu tenere quoquomodo audeant, vel praesumant: omni verò alio vsu ipsis (vt vniuersimode ab omnibus sic astrictis, & obligatis recitetur, nec inter eos diuersitas illud recitandi vllò vnquam tempore oriatur) interdicto, praefatum hoc nostrum officium, ac precandi, psallendique formulam per vniuersum orbem in priuatis domibus, ac Ecclesijs, Monasterijs, Conuentibus, Capellis, Oratorijs, ordinibus, militijs, & locis etiam exemptis, tam virorum, quam mulierum, in quibus officium ipsum Beatae Mariae Virginis recitari (vt praemittitur) quomodolibet debet, praecipimus legi, dici, & obseruari: illis tamen officiis exceptis (dummodo vulgari sermone, vt praefertur, non sint composita) quae ab ipsa prima eorum institutione à sede Apostolica expresse approbata fuerunt, vel quorum officiorum certum vsu consuetudine, aut ipsa institutione, supra tamen ducentos annos, assidue in Ecclesijs, Monasterijs, domibus, & locis vtriusque sexus Ecclesiasticorum obseruatum fuisse constiterit: quibus sic astrictis, & obligatis, vt inueneratum illum ritum dicendi & psallendi suum officium (dummodo, vt praemittitur, vulgari sermone non sit compositum) non adimimus, sic eisdem, si fortè hoc

nostrum,

nostrum, quod modò peruulgatum est, magis placet (dummodo Episcopus, vel præ-
 latus, & vniuersum capitulum in eo consentiant) vt illud etiam in choro dicere, &
 psallere possint, permittimus. Ab eis verò qui ad eiusdem officij Beatæ Mariæ Virgi-
 nis recitationem non aliqua obligatione tenentur, omnem eorundem officiorù vul-
 gari sermone quomodolibet compositum, atq; similis idiomatis vulgaris orationù,
 etiam alijs officijs latini sermonis insertarum, vsum penitus etiam auferrimus: il-
 los nihilominus, nè vanis inuoluantur superstitionum erroribus, quibus alia ferè
 omnia huiusmodi officia etiam latino sermone referta esse deprehensum fuit, in Do-
 mino hortantes, vt ab aliorum Beatæ Mariæ, quàm huius nostri officij lectione ac
 vsu abstineant, firmiterque credant eisdem alijs officijs multas sua falsis, & confictis
 sanctorum nominibus confictas orationes fuisse insertas: de quibus sicut de indulgè-
 tijs, peccatorumque remissionibus, quæ recitantibus plerasque ex orationibus alijs
 officijs huiusmodi insertis, prout rubricis ibidem appositis designatur, concedun-
 tur, nullam certam extare apud Ecclesiam rationem, propterea ritui, & ordinatio-
 ni in huius officij recitatione sic à nobis in vniuersali Ecclesia institutis se confor-
 mantem, aliud eiusdem Beatæ Mariæ, quàm hoc nostrum officium non perlegant, vel
 recitent. Ac vt ipsorum officiorum vulgaris idiomatis, & sermonis abusus re ipsa
 penitus aboleatur, eadem omnia per omnes, & singulos sæculares, vel Ecclesiasticos
 etiam ad recitationem nequaquam astrictos, Inquisitoribus hæreticæ prauita-
 tis absque spe illorum vnquam recuperationis, alia verò latino sermone, &
 alijs libris inserta, ad effectum emendandi & à maculis seu erroribus expurgan-
 di, sibi postmodum, cum sic per eosdem Inquisitores expurgata fuerint, restituenda
 consignari quàm primum iubemus: statuentes huic nostro officio nuper edito
 nihil vllò vnquam tempore per quemcunque quauis auctoritate fungentem quo-
 uis prætextu addi, detrahi, vel immutari debere; ac omnes & singulos, qui ip-
 sum Beatæ Mariæ Officium (vt præfertur) dicere, psallere, & recitare tenentur,
 ex huius nostri Romani officij prescripto, & ratione ad id omnino obligatos esse, &
 neminem muneri suo nisi hac formula satisfacere posse. Ac vt fidelium omnium
 voluntas, & studium magis ad salutarem huius nostri OFFICII B. MARIÆ
 VIRGINIS, & orationum in eo reductarum lectionem & vsum incitetur, de
 omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Patri & Pauli Apostolorum eius au-
 thoritate confisi, omnibus, & singulis qui ad recitationem huiusmodi non tenentur,
 quoties istud sic de mandato nostro reformatum quinquaginta dies: qui verò DE-
 FUNCTORVM OFFICIIVM eodem volumine insertum, alios quinquaginta: qui SEPTEM PSALMOS,
 aut GRADVALES, etiam eodem volumine insertos, alios quadraginta: & qui aliquam ex ORATIONIBVS
 ibidem pariter insertis deuotè recitauerint, alios quindecim dies de iniunctis sibi
 penitentijs misericorditer in domino relaxamus. Obligatis verò eas duntaxat in-
 dulgentias concedimus, quæ literis nostris super reformatione noui Bteuarij edi-
 ctis designantur, & huiusmodi Beatæ Mariæ Virginis, aut Defunctorum officium, vel
 septem Psalmos, aut Graduales recitantibus conceduntur, Mandantes omnibus,
 & singulis Venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis,
 & dilectis filijs Abbatibus, Prioribus, & cæteris Ecclesiarum prælatis, vt reliqua
 omnia Beatæ Mariæ Virginis etiam per nos priuatim constituta, ab omnibus ad re-
 citationem huiusmodi quomodolibet astrictis, ipsa verò vulgaris idiomatis, & ser-
 monis officia etiam ab his, qui nullo pacto ad id astricti sunt, penitus omitti, reijci
 atque vulgari sic, & pariter alia etiam latino sermone composita, etiam alijs libris
 inserta, inquisitoribus prædictis ad effectum antedictum tradi consignari, iuris op-
 portunis remedijs curent; officium verò istud nostrum Beatæ Mariæ Virginis in
 omnibus & singulis suarum ciuitatum, & Diocesium Ecclesijs, monasterijs, conuen-
 tibus, ordinibus, militijs, oratorijs, domibus, & locis etiam laicorum introducât, &
 tam ipsis, quàm cæteris omnibus præbyteris, clericis, & alijs vtriusque sexus secu-

laribus, & regularibus personis Ecclesiasticis, necnon militibus etiam exemptis, quibus dicendi, recitandi, psallendique officium huiusmodi quomodolibet (vt præfertur) iniunctum est, vt ex huiusmodi formula vbique illud recitare & psallere procurent, prædicta institutione vel consuetudine ducentos annos superante (non tamen quò ad vulgaris sermonis officia) semper salua. Concionatoribus quoque verbi Dei, atque confessoribus, vt in eorum prædicationibus, atque confessionibus omnibus vtriusque sexus Christifidelibus prohibitionem, & abolitionem dictorù officiorum vulgari idiomate, & sermone compositorum, quodq; Inquisitoribus hæreticæ prauitatis quàm primum consignari debeant. Insuper alterius quàm huius nostri officij vsum & lectionem periculo superstitionum non carere; ac illud & alia eo inserta (vt præfertur) recitantibus supradictam de iniunctis sibi pœnitentijs relaxationem nostram significare, & eos ad conformandos se in hoc prompta deuotione ritui, & ordinationi à nobis institutis excitare, ad vsumque & recitationem huiusmodi nostri officij pietatis zelo hortari studeant. Cæterùm hæreticæ prauitatis Inquisitores quibus officia hæc, & libros tradi & consignari continget, munus & officium præcipuum erit, omnia; superstitiones, & errores in fide catholica redolentia omnino delere. Quod nostrum Beatæ Mariæ Virginis officium, vbique terrarum incorruptum, ac mendis & erroribus purgatum præferuetur, ac omnibus in nostro & S. R. E. dominio mediatè vel immediatè subiecto commorantibus, vel ad illud quouis prætextu aduenientibus impressoribus, & alijs quibuscunque sub amissionibus librorum, ac quingentorum ducatorù auri de Camera ipso facto quoties contrauerint officio Sanctissimæ Inquisitionis applican. reliquis verò in quacunque orbis parte consistentibus sub excommunicationis latæ sententiæ, & alijs arbitrij nostri pœnis inhibemus, nè illud infra sex annos proximos separatim, vel alijs libris insertum, sub prædictis Hortuli animæ, Theauri spiritualis compendij, vel alijs quibusuis nominibus & titulis imprimere, aut alibi quàm in alma Vrbe nostra, & antedicta Pop. Rom. officina impressum tenere, recipere, donare, aut vendicare publicè vel occultè audeant, vel præsumant. Dictis verò sex annis elapsis id etiam aliter non liceat, nisi cum nostra, & Romani Pontificis pro tempore, vel specialis ad id commissarij Apostolici in singulis Christiani orbis regnis & prouincijs deputandi, expressa licentiâ. Quas quidem nostras perpetua roboris firmitate subsistere, & nullo vnquam tempore reuocari, alterari, suspendi, limitari, aut moderari posse, in valuisq; principis Apostolorum de vrbe, necnon Cancellariæ Apostolicæ, & in acie campis Floræ de more publicari & affigi, per huiusmodiq; publicationem & affixionem, omnes & singulos in eis comprehensos, videlicet, qui in Rom. Cur. adsunt, lapso mense; qui verò alia loca intra montes, post tres; & qui vltra incolunt post sex menses, aut cum primum sibi officium hoc nostrum venale propositum fuerit, ita volumus obligatos esse, & astrictos, ac si ipsismet illæ corâ lectæ & intimatæ essent: ipsa quoque exempla manu notarij publici, & sigillo prælati Ecclesiastici aut illius curiæ obsignata, vel etiam dicti officij nostri B. Mariæ Virginis voluminibus absque prædicto vel alio quopiam adminiculo, Romæ tamen, & in officina antedicta impressa, eandem prorsus vbique fidem facere, quæ præsentibus adhiberetur, si essent ostensæ vel exhibitæ. Et sic in præmissis omnibus & singulis per quoscunque iudices & commissarios etiam S. R. E. Cardinales, & causarum Palatij Apostolici Auditores in quavis causa, & instantia, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari, & interpretari debere, necnon irritum, & inane decernimus, quicquid secus super ijs à quouam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus præmissis ac in quibusuis synodallibus, Prouincialibus, vel generalibus, ac vniuersalibus Concilijs editis, alijsq; etiam Apostolicis constitutionibus, & ordinationibus, necnon Ecclesiarum, militiarum, & ordinum quorumcunque statutis, vlibus, naturis, & consuetudinibus, etiam iuramento roboratis, quibus omnibus, &

singulis

ſingulis etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis expreſſa, & indiuidua mentio habenda eſſet, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrarijs quibuſcunq; . Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abolitionis, interdicti, præcepti, permiſſionis, ablationis, iuſſionis, ſtatuti, mandati, voluntaris, decreti, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo, quingentefimo, ſeptuageſimo quinto Idus Martij. Pontificatus Noſtri Anno Sexto.

Ceſ. Glorierius.

DE RELIQUIIS NON TRANSFERENDIS,
aut tradendis.

Gregorius Papa XIII.

AD Perpetuam rei memoriam . Pontificæ ſolicitudinis eſt ſacrarum reliquiarum, quæ diuinæ charitatis pignora, & locorum ubi aſeruâtur præſidia ſunt, conſeruatiõni proſpicere. Cum igitur in Synodo Prouinciali ſexta Mediolanenſi illud cautum ſit, vt ne abſque Epifcopi conceſſu facultate ve literis conſignata, extra Dioceſim ſacras reliquias etiam aliunde allatas aſportari, nec verò intra Dioceſis fines ab vna ad aliam Eccleſiam transferri, alijs Eccleſiæ donari, aut cuiquæ Eccleſiaſtico, laicove homini earum aliquam particulam priuatim concedi, tradi, donari ve liceat, propoſita excommunicationis pœna ſtatim tam ei ſubeunda, qui conceſſerit, donarit, tradiderit ve, quàm illi, qui acceperit, aſportarit ve. Nos ipſarum reliquiarum perpetuæ aſeruatiõni, atque cuſtodix opportuniuſ conſultum, & prouiſum eſſe volentes, Quòd nemini tam ſeculari, quàm cuiuſ uis ordinis regulari etiam exempto, & etiam Epifcopali dignitate fulgenti in Prouincia Mediolanen. ſacras huiuſmodi reliquias ab vna Eccleſia ad aliam transferre, ſeu aliò aſportare, aut cuiuſ perſonæ illas, vel illarũ particulam tradere liceat abſque noſtra, & Sedis Apoſtolicæ licentia, ſub excommunicationis pœna ipſo factò incurrenda tenore præſentium perpetuò prohibemus. Non obſtantibus priuilegijs, exemptionibus, immunitatibus, ceteriſque contrarijs quibuſcunq;. Datum Romæ apud Sanctũ Petrũ, ſub annulo Piſcatoris, die 15. Februarij. M. D. LXXXIII. Pontificatus Noſtri Anno vndecimo.

Subſcript. Ceſ. Glorierius.

DECLARATIO PORTIONVM ASSIGNAN. VICARIIS
perpetuis Parochialium pijs locis perpetuò vnitarum.

De huiuſmodi portionibus habes in Concil. Trident. Seſſ. 7. cap. 5. & ſequentibus. De Reformat.

De vnionibus autem habes ibidem, & etiam in Seſſione 14. cap. 9. & Seſſ. 24. cap. 13. De Reformat.

Pius Epifcopus ſeruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

AD exequendum Paſtoralis officij debitum, vigilãtib; ſtudijs intendentes, ad ea, per quæ Cathedralium aliarumve Eccleſiarum, necnon monaſteriorum, beneficiorum, ſeu collegiorum, ac aliorum piorum locorum proſpero proſpectui, diuinique cultus augmento, & opportunè congruè que ſub-